

Magne Hestem
9021 Tromsdalen
928 99 961 / mhestem@online.no

Justisdepartementet
0030 Oslo

April 2022

SVAR PÅ HØRING AV UTKAST TIL NY FELTFORSKRIFT PÅ SVALBARD

I det nye forslaget til forskrift så fjernes det tidligere forvaltningsområde 10 og det foreslås at individuell tilreisende er søknads-, melde- og forsikringspliktige utenfor det som omtales som planområdene etter forskrift tilhørende Svalbardmiljøloven. Implisitt at dette er et område som vil kunne benyttes til enklere ferdsel eksempelvis i dagsturøyemed av tilreisende som ikke har status som fastboende.

Formålet med forskriften virker å være å sikre at feltsikkerheten er ivaretatt av alle turgrupper som ferdes på øya i lengre avstand fra bosetningene. Dette er et godt formål, men vi ønsker å stille spørsmål ved om forskriften i nåværende form ikke tar for sterkt i og at et slikt virkemiddel (altså en kraftig restriksjon i ferdsel for folk som har tilknytning til øya, men som ikke har status som fastboende) ikke står i forhold til det aktuelle problemet som en ønsker å møte.

En slik innskrenkning i ferdsel som forskriften legger opp til er et kraftig virkemiddel som vi mener må være tilstrekkelig forankret og faglig begrunnet i reelle problemstillinger. Et lignende virkemiddel hadde aldri vært foreslått, langt mindre akseptert i villmarksområder på fastlandet. Selv om det finnes uheldige eksempler på uvettig ferdsel også i forvaltningsområde 10 er det viktig å minne om at dette ikke vil være typisk for ferdselen i dette området. I stor grad vil det også kunne gjennomføres utflukter fra bosetningene hvor det totale risikobildet ikke vil skille seg stort fra en tilsvarende utflukt på fastlandet. Det vil heller ikke være mer komplekst for lokal beredskap å gjennomføre en redningsoperasjon.

Mange i dag har en tilknytning til Svalbard, deriblant tidligere fastboende med kontaktnettverk eller midlertidig boende slik som gjestende forskere og sesongarbeidere (som ofte har lang fartstid på øya og har Svalbard som et delvis fast tilholdssted/arbeidsplass). Mange av disse er fullt ut kompetente på å ferdes sikkert på øya og i mange tilfeller i langt større grad enn mange fastboende. Denne gruppen vil bli sterkt rammet av den nye forskriften slik den er i dag. Samtidig så kan vi ikke se at formålet med forskriften er å ramme alminnelig friluftsliv utført av denne gruppen, men snarere å føre en kontroll med de mange større og mindre «ekspedisjonene» som søker lenger ut fra bosetningene.

Vi mener at følgende kan bidra til å dempe de negative konsekvensene av den nye forskriften, uten at det går på bekostning av formålet med ivaretagelse av kontroll og sikkerhet i felt:

- 1) **Utvide det området som er unntatt forsikrings- og meldeplikt (planområdene).** Dette området er ikke tegnet opp med det formålet som det legges opp til i forskriften. Det innebærer derfor unaturlige ferdselsavgrensninger i nærområdet til bosetningene. En bedre avgrensning av dette området vil gjøre at det fortsatt er mulig å foreta enklere utflukter fra bosetningen. Med enklere utflukter, menes her typisk dagsturer som kan gjennomføres til

fots eller med ski, rett ut fra bosetningsområdet. Flere av de alminnelige dagsturmål vil være avskåret med forslaget slik det er per i dag.

- 2) **Endre ordlyden i aktuelle paragrafer** slik at også folk som har arbeidsopphold på øya, men som ikke fyller kravene til skattemessig bosetning på Svalbard/skrives inn i manntallet, også blir unntatt forsikrings- og meldeplikt på lik linje med fastboende. Evt for et avgrenset område, eksempelvis forsikringssone A. Vi vil minne om at mye av øygruppas næringsliv i dag er avhengige av stabile og tilbakevendende sesong og gjestearbeidere og at disse utgjør en stor del av samfunnet på øya.

Vi mener også at et område stort nok for kortere overnattingsutflukter til fots eller med ski også er forsvarlig sett i lys av ønske om kontroll med privat ekspedisjonsvirksomhet. Dersom dette ikke er mulig vil et bedre avgrenset planområde bidra til at eksempelvis sesongarbeidere kan få utøve et enkelt friluftsliv i det daglige under sitt arbeidsopphold.

I tillegg har vi også følgende øvrige kommentarer til forskriften:

§ 11 Sikring mot isbjørnangrep

Ordlyden i tredje og andre ledd er motstridende både i rettslig virkning og formålmessig.

Med hilsen

Magne Hestem
Pernilla Carlsson
Miriam Marquardt
Oula Niemäla
Sanna Häkkänen